ToR for en syntese av erfaring fra handelsrelatert slik de er dokumentert i evalueringsrapporter.

Sammendrag

Norge har brukt ca. 125 millioner NOK årlig i perioden 2007-2009 på handelsrelatert bistand i snever forstand. 75-80 % er kanalisert gjennom multilaterale organisasjoner hvorav seks har disponert i alt 90%. Gjennomføringsevnen og relevansen av virksomheten til disse seks har med andre ord vært helt vesentlig for om en har oppnådd de resultat som er forventet fra norsks side innen prioriterte temaområder.

For bedre å kunne vurdere dette vil Evalueringsavdelingen i Norad få laget en studie som systematiserer erfaringene fra handelsrelatert bistand slik de er nedfelt i nyere evalueringsrapporter og fagarbeider. Formålet er å:

- dokumentere resultater av innsatsen til multilaterale organisasjoner som har fått norsk finansiering av handelsrelatert bistand
- vurdere deres evne til å gjennomføre og rapportere slike tiltak med vekt på de temaområder som har vært prioritert i den norske handlingsplanen for handelsrelatert bistand
- sammenligner sterke og svake sider ved innsatsen til de ulike organisasjonene og gi en vurdering av om funnene tilsier endringer i norsk handelsrelatert bistand i årene som kommer

Studien er ikke noen evaluering av gjennomføringen eller resultat av den norske handlingsplanen, ei heller om man skal gå inn på nye satsingsområder slik som relasjonen mellom handel, klima og miljø. Den begrenser seg til å:

- Systematisere erfaringene nedfelt i evalueringer og gjennomganger av de seks multilaterale organisasjonene som har fått mest norske ressurser til handelsrettede tiltak
- Vurdere de kvalitetssikrings- og resultatsystem disse organisasjonene har etablert
- Klargjøre erfaringene også med enkelte andre aktører som har vært involvert i norsk finansiert handelsrelatert bistand, samt avklare om relevante funn er bekreftet/avkreftet av evalueringer foretatt av likesinnede donorer og forskningsmiljø.

Forbausende få solide arbeider er så langt identifisert, slik at det er ønskelig å få en konsulent til innledningsvis å klarlegge om det foreligger flere eksterne og interne rapporter enn det som er kjent og spesielt for ITC, UNCTAD, UNIDO og Verdensbanken.

Annex 1 gir oversikt over det materialet som så langt er identifisert som et mulig utgangspunktet for oppdraget og som bør suppleres med andre rapporter/artikler i samråd med EVAL. Annex 2 gir utdrag av Norad's statistikk om norsk handelsrelatert bistand som er brukt som et foreløpig grunnlag for prioritering av hvilke organisasjoner en studie bør fokusere på.

1. Formål med notatet

Dette notatet er en oppdragsbeskrivelse (ToR) for arbeidet med å sammenstille nyere erfaringer fra handelsrelatert bistand. Oppdraget begrenser seg til erfaringer nedfelt i rapporter fra evalueringer og studier internasjonalt gjennomført etter 2005, dvs. de fem-seks siste årene. Syntesestudien vil omfatte handelsrelatert

bistand gjennom multilaterale organisasjoner som Norge har gitt økonomiske støtte, men også bilateral handelsbistand fra norsk side og andre likesinnede donorer.

Studien er et bidrag til vurderingene av den norske handlingsplanen for handelsrettet utviklingssamarbeid av 2007 hvor det er lagt opp til (sitat p. 22) at ”Handlingsplanen og oppfølgingsarbeidet vil bli grundig vurdert etter tre år. I den forbindelse skal det blant annet vurderes om man skal gå inn på nye satsingsområder, for eksempel ved å øke tiltak relatert til klima og miljø”[1].

Dette oppdraget omfatter ikke å vurdere framtidige satsinger, men begrenser seg til å systematisere erfaringsbasert kunnskap fra de felt som handlingsplanen har prioritert. Oppdraget er derfor tilbakeskuende og ingen forhåndsvurdering av mulige nye handelsrelaterte oppgaver, ei heller tiltak for å bedre handelsrelatert infrastruktur eller produksjonskapasitet. Men erfaringer fra og kunnskap om tiltak relatert til klima og miljø kan også være en del av oppgaven – i den grad slike erfaringer og kunnskap er dokumentert i evalueringsrapporter eller fagarbeider internasjonalt.

Den norske handlingsplanen gir multilaterale organisasjoner sentrale roller i denne form for bistand, men det er lite systematisert kunnskap om kvaliteten og resultatene av deres virksomhet. Det er også begrenset med dokumentasjon av erfaring fra bilaterale handelsrelaterte tiltak, men bistandsorgan og forskningsmiljø har gjennomført noen studier av den type av bistand. Utgangspunktet for denne syntesestudien er det begrensede materialet som så langt er identifisert og supplerende rapporter og studier som konsulenten vil identifisere i oppstartsfasen. Det endelige utvalg av rapporter og fagartikler vil bli valgt av EVAL etter råd fra resurspersoner i bistandsforvaltning, akademia og konsulentbransjen i Norge og enkelte ”likesinnede land”.

2. Bakgrunnen

2.1 Handlingsplanen av 2007

Den norske handlingsrettede bistanden har som formål ”å medvirke til at utviklingslandene, og spesielt MUL oppnår bærekraftig økonomisk vekst, redusert fattigdom og forbedret velferd for hele befolkningen”.[2] Hovedutfordringen i følge handlingsplanen av 2007 er ”å bidra til økt velferd for de fattigste”. I følge forordet til handlingsplanen er markedsadgang viktig i den forbindelse, men ikke nok. Andre forbedringer i handelsvilkårene er også vesentlig ”både gjennom velfungerende reguleringer og handelsprosedyrer, produksjonskapasitet, infrastruktur og markedsføringskompetanse”.

Mens bistanden på dette området tidligere la vekt på handelsrelatert faglig bistand og kapasitetsbygging er handelsrettet utviklingsarbeid eller ”Aid for Trade”[3] de fem siste

---

[1] Utenriksdepartementet. 2007. Handlingsplan for handelsrettet utviklingssamarbeid. Oslo. (se Aid for trade: Norway's action plan

[2] MUL= de minst utviklede landene

[3] Aid for Trade (= A4T) har vært et større program internasjonalt hvor WTO var sentral aktør fra 2006/07. Hvordan den norske handlingsplanen har vært relatert med A4T synes uklar. OECD-statistikk hevder at 22 % av all bistand internasjonalt (ODA) var A4T i 2001-2004, og at fire donorer dominerte (Japan, IDA, USA og EU). 6 MO var de sentrale kanalene (ITC,FAO,UNIDO,UNCTAD,WTO og

årene blitt utvidet også til å bedre handelsrelatert infrastruktur (transport og lager, kommunikasjon og energi) samt styrking av produksjonskapasitet (bank og finans, forretningsmessig tjenesteyting, jordbruk, skogbruk og fiske, industri og gruvedrift, turisme).

Før handlingsplanen ble utarbeidet i 2007 dreide norsk handelsrettet bistand seg i stor grad om faglig bistand og kapasitetsbygging, som i hovedsak ble kanalisert gjennom multilaterale fond[4]. Det var imidlertid betydelig innsats også den gang innen handelsrelatert infrastruktur og styrking av produksjonskapasitet, men denne innsatsen var i liten grad definert som handelsrelatert.

Samarbeidet den gang omfattet i følge handlingsplanen vesentlig støtte gjennom fem multilaterale organisasjoner. En prioritet var en betydelig støtte til Det integrerte rammeverk for handelsrelatert faglig bistand til de minst utviklede land (IF) med vekt på å styrke nasjonal kapasitet innen handelsområdet. Bistanden til FN's konferanse for handel og utvikling (UNCTAD) var også viktig med vekt på investeringer, konkurranse og handelsforhandlinger. Det internasjonale handelssenteret (ITC) ble også støttet for å styrke program som styrket kapasitet i privat sektor, særlig i Afrika. I tillegg ble det bevilget midler gjennom FN's organisasjon for industriell utvikling (UNIDO) og WTO.

Det bilaterale samarbeidet involverte i 2007 og tidligere først og fremst eksisterende samarbeidsordninger med næringslivet, inkludert Norfund, Norads tilskuddsordninger, strategisk partnerskap mellom privat og offentlige organ, samt tiltak for å stimulere økt import til Norge fra utviklingsland. Ordningen med tollpreferanser til utviklingsland (GSP-ordningen) som var etablert i 2002, ble i 2008 utvidet vesentlig.

Handlingsplanen i 2007 konsentrerte seg om noen utvalgte områder og la særlig vekt på opptrapping gjennom utvalgte multilaterale organisasjoner, med "hovedvekt på det styrkede integrerte rammeverket – EIF"[5]. EIF er et samarbeidstiltak etablert i 1997, og reformert i 2007, mellom MUL-landene, giverlandene og seks multilaterale organisasjoner: UNDP, UNCTAD, ITC, WTO, IMF, og Verdensbanken (i ettertid har også UNIDO sluttet seg til). Formålet er å integrere handelsområdet i MUL's utviklingsstrategier. Med EIFs fokus på nasjonalt eierskap og giversamarbeid skulle dette samarbeidet "bidra positivt til praktisk gjennomføring av viktige målsettinger som "ett FN" på landnivå".

Handlingsplanen fokuserte på tre tematiske områder: Godt styresett, regional handel samt kvinner og handel. Når det gjelder temaområdet "godt styresett og korrupsjonsbekjempelse" var fire hovedområder valgt ut hvor minst 12 ulike internasjonale eller regionale aktører ble nevnt[6]:

- Handelspolitikk med vekt på å bedre kapasitet og kompetanse innen WTOs regler og system, og å utvikle nasjonale utviklingsstrategier
- Handelsfasilitering som dreier seg om å redusere tidsbruk og kostnader ved eksport og import
- Standarder og handel som sikrer krav til kvalitet
- Etisk og ansvarlig handel.

Under temaområdet "Regional handel" var fokuset lagt på handelshindringer, styrking av regionale institusjoners kapasitet, hovedsakelig gjennom FN-organ, ITC og

---

UNDP), med UNCTAD og WTO som de viktigste når det gjelder trade policy and regulation. ITC, FAO og UNIDO var viktigst innen trade development.

[4] se p. 12 i planen

[5] se p. 15 i planen

[6] Handlingsplanen omtaler at aktuelle tiltak omfatter et flergiverfond i Verdensbanken, UNCTAD, WTO, ACWL, ASYCUDA, UNIDO, STDF, COMESA, EAC, ITC, IFOAM, ILO

utviklingsbankene, samt å bidra til regionale diagnosestudier og tiltak via Verdensbanken for bedre regional infrastruktur (Verdensbankens fond IDA er spesielt nevnt).

Når det gjelder temaområdet " Kvinner og handel" omfattet de aktuelle tiltakene blant annet å styrke innsatsen gjennom ITC og UNIDO for å få til egne program rettet mot kvinner og handel, samt integrering av kjønnsperspektivet i alt handelssamarbeid[7].

Handlingsplanen understreker[8] at "samtlige deltakere i det handelsrettede utviklingssamarbeidet har ansvar for å rapportere fremgang og resultater. Det må settes klare mål for innsatsen når det gjelder både kvantitet og kvalitet……. På den bakgrunn utvikles det en global overvåkningsmekanisme for handelsrettet utviklingssamarbeid: globalt, gjennom egenvurdering av giverne (multilaterale og bilaterale) og gjennom egenvurderinger av mottakerne…... Den første årlige gjennomgangen vil finne sted i november 2007".

I følge planen vil hovedinstrumentet fra norsk side for resultatstyring, planlegging og rapportering være Regjeringens årlige forslag til statsbudsjett. I planen er det samtidig understreket at "de multilaterale organisasjonene, hvor hoveddelen av den norske støtten kanaliseres, har egne resultatmål….. og gjennomfører evalueringer basert på egne kvalitetssikrings- og resultatsystem".

2.2 Plan og gjennomføring

En meget foreløpig gjennomgang av Norad's statistikk om norsk handelsrelatert bistand viser at gjennomføringen av handlingsplanen trolig avviker noe i fra det som opprinnelig var planlagt. Men dataene har klare svakheter når det gjelder å belyse hvordan midlene er brukt på de prioriterte temaområdene (godt styresett, regional handel og gender), for midlene er i stor grad kanalisert multilateralt uten klargjøring av bruken internt hos organisasjonene. Begrepene og klassifiseringene er også i begrenset grad egnet til å sammenligne plan og realitet slik data foreligger i dag.

I Norad's statistikk er begrepet "handelsrelatert bistand" avgrenset snevert som "Trade policy and regulations". Men fra 2009 av gir statistikken også mulighet for å vurdere handelsrelatert bistand i videre forstand da det er registret om et tiltak har handel som hovedmålet eller har vært et signifikant formål. I det følgende er fokuset på det snevre begrepet. I den forstand har de årlige utbetalingene økt kraftig (80 %) til bistand innen "Trade policy and regulations" fra og med 2007 i forhold til de to foregående årene (fra snaut 70 millioner NOK per år i 2005-06 til ca 125 millioner i 2007-2009). Samlet sett brukte Norge nesten 380 millioner NOK på dette feltet i treårsperioden 2007-2009. Det meste (69 %) av dette har blitt brukt på feltet "Trade policy and administration", mens 19% har gått til "Trade facilitation", 7 % til "Trade education and training", mens 3-4% har gått til regionale eller multilaterale "trade negotiations".

Multilaterale organisasjoner har både før og etter 2007 vært viktigste kanal for bruken av disse midlene. De har som avtalepartner hatt ansvaret for 75-80 % av disse midlene og har fra 2007 av fått tildelt rundt 100 millioner NOK per år, en dobling fra årene før.

De to som uten sammenligning har fått mest midler etter at handlingsplanen ble etablert er UNOPS - UN Office for Project Services (en organisasjon som ikke er registrert som avtalepartner før i 2007) og UNIDO - UN Industrial Development Organization. De to har

[7] Det var i oktober 2010 et seminar med vekt på kvinner og handel, se **AID FOR TRADE:** MAINSTREAMING AID FOR TRADE — 26 OCTOBER 2010. Workshop on mainstreaming of Aid for Trade

[8] se p. 21 og 22 i planen.

disponert henholdsvis 86 og 66 millioner NOK som avtalepartnere, men UNOPS har kun mottatt midler som forvalter av det multilaterale fondet for EIF. I perioden som handelsplanen dekker har vesentlige beløp og stabilt med midler også blitt kanalisert til WTO - Doha Development Agenda Global Trust Fund (30 mill) og UNCTAD - UN Conference on Trade and Development (28 Mill.).

Fordelingen av handelsmidlene (i snever forstand) mellom organisasjonene har endret seg vesentlig fra før til etter handlingsplanen. To organisasjoner som fikk mye handelsrelaterte midler tidligere, fikk i følge Norads statistikk ikke slike handelsmidler fra og med 2008 av (i hvert fall ikke direkte som avtalepartner); noe som i følge statistikken er tilfelle for UN Development Programme og WTO- ITC – International Trade Center. Det viser seg for det første at UNDP var fondsforvalter for det "gamle" IF – før det ble reformert ("enhanced"). Fra og med 2008 har UNOPS overtatt den rollen. At ITC ikke har mottatt norske midler etter 2007 stemmer ikke, for ITC har mottatt midler hele tiden også etter at handelsplanen var etablert. Men Norads statistikk har ikke fått med seg at benevnelsen på mottakerne varierer noe – av og til er UNCTAD og/eller WTO med i navnet fordi disse er "parent agencies" for ITC. ITC mottar kjernemidler via WTOs og FNs budsjetter (50 % fra hver), mens giverne gir frivillige tilleggsmidler i tillegg (fra Norge over kap/post 170/76).[9]

Det har med andre ord vært endringer i kanaliseringssystemet og oppgavefordelingen internt i FN-systemet. Mens UNOPS (UN Office for Project Services) har blitt **avtale partner** for større beløp var den organisasjonen i mindre grad ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene. Bruken av UNOPS-midlene, dvs. gjennomføringen har i stor grad vært overlatt til WTO – World Trade Organization. For WTO var bare **avtalepartner** for snaut 8 millioner NOK til sammen i årene 2007-2009, mens WTO var **gjennomføringspartner** for nesten 10 ganger så mye de samme årene. Kanaliseringssystemet har med andre ord endret karakter. Årsaken er at sekretariatet for EIF er blitt plassert i WTO, og er finansiert fra flergiverfondet i UNOPS. Handelsrelaterte prosjekt på landnivå blir imidlertid ikke gjennomført av WTO, men av andre – både nasjonale enheter og av bilaterale og multilaterale partnere.

At de norske handelsmidlene kan være kanalisert gjennom flere ledd i det multilaterale organisasjonssystemet, dvs. først til en avtalepartner (som UNOPS) og deretter til en gjennomføringspartner (som WTO eller ITC) gir muligheter for å telle samme beløp minst to ganger – hvis en summerer hvor store midler hver enkelt organisasjon disponerer enten som avtalepartner eller gjennomføringsaktør. Norads statistikk indikerer imidlertid hvor store norske midler hver enkelt aktør har hatt ansvar. Selv om statistikk for 2010 ikke foreligger ennå, indikerer dataene fra perioden 2007-2009, som er den perioden den norske handelsplanen var planlagt for, hvilke multilaterale organisasjoner som har vært de viktigste aktørene sett fra norsk side - rent ressursmessig. Det har vært seks viktige multilaterale organisasjoner i norsk handelsrelatert bistand (snevert avgrenset) innenfor EIF – det styrkede rammeverket for handelsbistand til MUL. UNOPS har vært viktig som fondsforvalter (86 mill.). Viktige som avtale- og gjennomføringspartnere har også vært WTO - World Trade Organisation (68 mill), UNIDO - UN Industrial Development Organisation (66 mill), WTO - Doha Development Agenda Global Trust Fund (30 mill.)[10], UNCTAD - UN Conference on Trade and Development (28 mill) og World Bank (20 mill[11].). Ansvaret for å formidle de midlene som har vært kanalisert gjennom disse og de andre aktørene har vært fordelt mellom UD, ambassadene og Norad, hvor det tydeligvis for enkelte organ har vært to ulike norske forvaltere involvert. UNOPS har for eksempel fått midler både fra UD (49 millioner) og fra ambassadene (26 millioner NOK hvorav 20 mill. i 2007).

[9] Informasjon fra Bankseksjonen i UD ved Håvard Hugås (29/3-2011)
[10] Doha-fondet finansierer WTOs eget opplæringsprogram.
[11] Verdensbanken har fått 30 millioner til sammen når utbetaling i 2010 er regnet med.

Disse seks organisasjonene har disponert, enten som avtale- eller gjennomføringspartner, hele 90 % av de midlene som har vært kanalisert gjennom multilaterale organisasjoner. De seks har – både enkeltvis og som gruppe - vært så vesentlige instrument for norsk policy på dette området at deres gjennomføringsevne må ha vært helt vesentlige for hva som har vært oppnådd av resultat på det handelsrelaterte området. En gjennomgang av disse seks sin virksomhet vil derfor kunne gi god indikasjon på hva som har blitt oppnådd i løpet av tidsperioden som handlingsplanen dekker.

Et spørsmål er derfor hva som foreligger av nyere evalueringer av virksomheten til disse, og/eller av resultatrapporter som baserer seg på relevante og pålitelige rapporteringssystem. Ideelt sett skulle disse evalueringene og rapportene kunne belyse om det har skjedd vesentlige endringer – fra før til etter handlingsplanen kom - innen de temaområdene som handlingsplanen har prioritert. Men dette gjenstår å få avklart. Effektene av den organisatoriske endringen i kanaliseringssystemet – og særlig UNOPS – WTO samarbeidet om EIF fra 2007 av - vil det være nyttig å få belyst, og spesielt om denne type organisatoriske endring har bidratt til bedre resultater av den norske handelsrelaterte bistanden. UD opplyser at EIF har forsinket implementering, og planlagt midtveisgjennomgang er utsatt fra 2011 til 2012. I hvilken grad det foreligger evalueringsrapporter eller andre studier av virksomheten til UNOPS og samarbeidet med WTO er så langt ukjent. Søk på WWW indikerer at det finnes minimalt av evalueringer eller studier av UNOPS virksomhet, noe som nok også gjelder godt dokumenterte studier av WTO mer generelt. Uansett vil vurderinger av de involverte organenes virksomhet være avhengige av om de har etablert gode rapporteringsystem som kan belyse i hvilken grad en oppnår resultat innen de tre temaene som er prioritert fra norsk side.

At det vesentligste av midlene er kanalisert gjennom multilateral organ betyr ikke at virksomheten til andre aktører ikke har interesse, for innsatsen til andre aktører kan være viktig for å nå delmål i handlingsplanen, slik som innen ”godt styresett”. Men hvor mye midler som har vært brukt på de ulike prioriterte elementene under ”godt styresett” avklarer ikke Norads data. Statistikken viser imidlertid at om lag 6-7 % av totalmidlene i 2007-2009 har blitt kanalisert direkte via organisasjoner innen etisk og ansvarlig handel; Max Havelaar Norge, FLO – Fairtrade Labelling Organization International, Initiativ for etisk handel, IFOAM, og the ThaiCraft Assiociation. Max Havelaar er den som har fått klart mest midler av disse. Det foreligger en fersk gjennomgang av den sistenevnte organisasjonen, men om det er foretatt noen evaluering eller gjennomgang av andre av disse organisasjonene er så langt ukjent.

Enkelte stikkprøver for å belyse andre prioriterte tema i handelsplanen viser at det også med fordel kan innhentes opplysninger om andre aktører. Regional handel var for eksempel ett annet av de tre satsingsområdene, med oppbygging av kapasitet innen regionale organisasjoner som et element. Norads statistikk viser at 4 % av midlene til handelsrelatert bistand fra 2007 av har blitt kanalisert gjennom noen få regionale organ direkte med East African Community og SADCAS som avtalepart. Men norske aktører som Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon og Max Havelaar Norge har fått minst like mye midler i årlig bistandsmidler som disse to regionale organisasjonene. Stikkprøvene indikerer at vurderinger av den norske handlingsplanen i stor grad kan fokusere på de multilaterale organenes virksomhet, eventuelt supplert med informasjon om noen av de andre aktørene.

3. Formålet med syntesestudien

Evalueringsrapportene og forskningsartiklene som vil danne grunnlaget for denne kunnskapsoversikten dekker bare noen av de multilaterale aktørene som har vært sentrale på dette feltet. En oppsummering av erfaringene nedfelt i disse kildene vil derfor neppe gi et helhetlig bilde, verken av de norskstøttede tiltakene gjennom multilateral organ eller andre aktører.

Syntesestudien har som formål å dokumenterte resultater av innsatsen til multilaterale organ og deres evne til å gjennomføre slike tiltak innen handelsrelatert bistand. Den skal ikke være noen generell vurdering av handlingsplanen og gjennomføringen av den, ei heller noen vurdering av om man skal gå inn på nye satsingsområder, slik som relasjonene mellom handel, klima og miljø. Den begrenser seg til med andre ord å:

- systematisere handelsrelaterte erfaringer nedfelt i evalueringer som de seks overnevnte multilaterale organisasjonene har gjennomført, samt
- vurdere de kvalitetssikrings- og resultatsystem disse organisasjonene har etablert slik at en får en bedre grunnlag for å vurdere relevansen og påliteligheten på den informasjon som blir produsert og formidlet til norske beslutningstakere.
- Studien skal dessuten systematisere relevante funn fra nyere evalueringer eller gjennomganger av enkelte andre aktører som har vært involvert i handelsrelatert bistand med norsk finansiering, herunder avklare om relevante funn er bekreftet/avkreftet av evalueringer av bilaterale tiltak fra likesinnede donorer og relevante rapporter fra forskningsmiljø.

Utgangspunktet er de temaområdene som er prioritert i handlingsplanen. I den grad det er mulig skal syntesestudien legge vekt på å klarlegge resultat og gjennomføringsevnen til de involverte aktørene innen disse prioriterte områdene. Siden et viktig formål har vært å bidra til å integrere handelsområdet i MUL's utviklingsstrategier, er det for eksempel vesentlig å se om og i hvilken grad slike formål er oppnådd. Siden EIFs virksomhet skal fokusere på nasjonalt eierskap og giversamarbeid er det på samme måte viktig å få belyst om dette samarbeidet har bidratt "positivt til praktisk gjennomføring av viktige målsettinger som "ett FN" på landnivå"" slik handlingsplanen antok var tilfelle.

Syntesestudien har med andre ord et instrumentelt formål, for det at nasjoner i større grad lar sin handelsrelaterte bistand gå gjennom multilaterale organisasjoner er "instrumentel" i den forstand at dette er tiltak for å oppnå bestemte resultater (som nok ikke alltid er klart formulert og derved evaluerbare). Å kanalisere ressurser gjennom multilaterale organ kan i følge Hicks et al. (2008) også ses på som "outsourcing", hvor formålet dels er å kunne få

- økt innflytelse på innsatsen til en organisasjon og bistandssystemet mer generelt,
- gjennomføre tiltak en donor ikke kan klare på egenhånd, men må koordinere med andre (som forhandlinger om handelsavtaler og det å ivareta goder av global offentlig karakter slik som å forhindre klimaendringer), og dels
- gjennomføre tiltak mer effektivt enn ved å bruke bilaterale eller andre kanaler som ikke har tilgang på samme ekspertise slik store og spesialiserte organisasjoner kan (enten dette gjelder spesialkompetanse faglig eller om forhold i en mottakernasjon/institusjon).

Denne erfaringssystematiseringen har ikke som formål å belyse norsk "outsourcing" av handelsrettet bistanden til multilaterale organisasjoner slik det er skissert herover. Men i den grad rapportene gjør det mulig, vil det være nyttig at oppdragstaker i sin oppsummering sammenligner sterke og svake sider ved innsatsen til ulike organ, og gir sin:

- vurdering av hvilke organisasjoner som eventuelt best kan brukes for å få gjennomført norsk politikk slik den er nedfelt i handlingsplanen og blir operasjonalisert i den løpende virksomhet. Viktige forhold å få belyst vil være komparative fortrinn vurdert ut fra OECDs vanlige evalueringskriterier (relevans, måloppnåelse, effektivitet, bærekraft, impacts), i tillegg til

prioritering av de norske satsingstemaene spesifisert i handlingsplanen. Organisasjonenes egen evne til å gjennomføre og koordinere innsatsen med andre aktører er også vesentlig å få belyst, samt i hvilken grad det rapporteres om resultat for et organ som helhet, og for mottakerland og dets befolkning.

Oppdragstaker skal dessuten i sin oppsummering:

- vurdere kvaliteten på og betydningen av de rapporteringssystemene som den enkelte organisasjon og de multilaterale organisasjonene mer generelt har etablert. Kvaliteten framgår av relevansen og påliteligheten av de rapportene som blir produsert, mens en indikator på betydningen kan være hvordan de berørte parter reagerer på og følger opp funn og anbefalinger i evalueringene (i form av "management respons" m.m.). Slike vurderinger er vesentlige siden Norge vanskelig kan gjennomføre evalueringer på egen hånd av hva som er resultatene av virksomheten til multilaterale organ. Et utgangspunkt for vurderingene skal være DACs og UNEGs kvalitetstandarder for evalueringer, og i hvilken grad disse er brukt eller fulgt opp både når det gjelder evalueringsprosess og rapportenes faglig innhold.

De fleste av evalueringsrapportene som vil utgjøre grunnlagsmaterialet for denne kunnskapsoversikten ***har trolig hatt andre formål enn å belyse resultatene av norsk handelsrettet bistand***. En kan derfor ikke forvente at rapportene gir den informasjon som en gjerne skulle hatt for å kunne vurdere innsatsen og resultatene til de ulike organisasjonene sett ut fra et norsk perspektiv, og slik en gjerne skulle ønsket ut fra den norske handlingsplanen. Det vil heller ikke være rimelig å forvente at rapporter og faglige artikler er utformet etter nye faglige "kvalitetsnormer" eller standarder utformet for andre organisasjoner.

Å bruke den norske handlingsplanen, og DACs/UNEGs kvalitetsstandarder som utgangspunkt for evalueringer er derfor bare ment som et **hjelpemiddel til å identifisere sterke og svake sider ved aktivitetene til ulike organ og deres rapporteringsystem** – sett ut fra nyere "norske kriterier". Disse hjelpemidlene vil trolig bidra til å klargjøre fellestrekk og ulikheter ved evalueringsrapportene, og i hvilken grad fakta, konklusjoner og anbefalinger trekker i samme retning.

4. Rapportering

Synteserapporten skal skrives på engelsk da en forventer at den trolig kan ha internasjonal interesse. Rapporten skal ha en kortfattet oppsummering av de viktigste funnene og også gi tilrådinger om hva og hvordan norsk bistandsforvaltning kan bidra til at multilaterale organisasjoner forbedrer sin handelsrelaterte virksomhet. Endelig rapport leveres elektronisk og klar for trykking etter EVAL vanlige format for rapporter.

5. Budsjett og tidsramme

Oppdraget er vurdert til 8 ukeverk a 40 timer og tar utgangspunkt i at dette er en desk-studie hvor det alt meste av rapporter og annen dokumentasjon finnes på internett i elektronisk- og papirutgave ved oppstart. Konsulenten vil ha mulighet til en kort besøksreise til sentrale multilaterale organisasjoner i Europa for innhenting av supplerende informasjon. Kostnadsoverslag skal omfatte alle utgifter uten om utgifter til trykking.

Evalueringsavdelingen vil invitere til en begrenset anbudskonkurranse den14 april 2011 med en kostnadsramme på under NOK 500 000.-. Anbudsfristen vil være 6 uker

seinere og en tildeling av oppdraget 2 uker etter fristen for anbud. Gjennomføringen vil foregå i perioden juni-oktober 2011 med utkast til rapport leveres innen 5 september 2011. Endelig rapport leveres seinest 2 uker etter at Evalueringsavdelingens kommentarer er mottatt.

6. Kriterier ved valg av oppdragstaker

Hovedkriteriet ved valg av konsulent vil være dokumenterte kunnskaper om handelsinnsatsen til multilaterale organisasjoner. Oppdraget **forutsetter** erfaring fra analyse/evaluering/gjennomgang/studier av ”Aid for Trade” og/eller organisasjoner som har fått norsk handelsrelatert støtte de siste 5-6 årene. Faglig brede, dybde og kvalitet på relevante skriftlige arbeider vil være vesentlig (50 %). Erfaring fra syntesestudier/forskning og vurdering av evaluerings/rapporteringssystem, samt forslaget til arbeidsopplegg for studien vil også være viktig (25 %). Pris (20 %) og leveringsdyktighet (5%) vil telle med. Interesserte tilbydere må legge ved en oversikt over tidligere fagarbeider som er relevant.

Vedlegg 1: Noen evalueringsrapporter/artikler som kan være relevante for vurdering av handelsrelatert bistand i multilaterale organisasjoner

Følgende rapporter er identifisert å kunne være relevante og aktuelle, men så langt er det identifisert meget få evalueringer eller fagarbeider av multilaterale organisasjoners handelsrelaterte virksomhet som kan belyse resultat eller gjennomføring i perioden 2007-20010. Nye fagarbeider synes helt å mangle for WTO – Doha Development Agenda Global Trust Fund, UNOPS, UNDP og UNCTAD som har fått meget store midler fra Norge.

Oppdragstaker bør tidlig i prosessen sjekke om det er relevante evalueringer og interne gjennomganger/egenvurderinger fra disse organisasjonene med vekt spesielt på rapporter og fagarbeider som kan belyse ITC, UNCTAD (særlig ASYCUDA-programmet), UNIDO og Verdensbankens virksomhet og systemer. Det er også ønskelig å finne rapporter som kan belyse den handelsrettet innsatsen i de regionale bankene og andre viktige aktører som får norsk finansiell støtte.

NB! Herunder kan noen av de samme rapportene være oppgitt flere ganger med ref til de ulike ”funnstedene” på www.

NB!! Rapporter produsert før 2007 kan være viktig som et vurderingsgrunnlag for utgangssituasjonen (”baseline”) for utviklingen etter at den norske handlingsplanen ble utformet.

NB!!! Det er så langt ikke vært noen kvalitetsvurdering av rapportene og deres innhold

1. Rapporter relatert til multilaterale organisasjoner.

A. EIF - Enhanced Integrated Framework (EIF) er den største mottaker av handelsrelatert bistand fra UD – i følge handlingsplanen (p. 15).

DET BLE FORETATT TO EVALUERINGER AV IF (FORLØPER TIL EIF) I 2003. SEERROR! HYPERLINK REFERENCE NOT VALID.**’.** EVALUATION OF THE REVAMPED INTEGRATED FRAMEWORK FOR TRADE RELATED TECHNICAL ASSISTANCE TO THE LEAST DEVELOPED COUNTRIES **PROJECT GLO/03/G01.** INTERIM REPORT **PRESENTED TO** AMBASSADOR HENRIK REE IVERSEN, CHAIRMAN THE INTEGRATED FRAMEWORK STEERING COMMITTEE. **PREPARED BY CAPRA-TFOC**

i. Consortium (Capra International Inc. and Trade Facilitation Office Canada) July 4, 2003 (et alternative på www er: WTO 2003. FINAL REPORT OF THE EVALUATION OF THE INTEGRATED FRAMEWORK, Evaluation of the Revamped Integrated Framework For Trade-Related Technical Assistance to the Least-Developed Countries, se http://www.oecd.org/dataoecd/62/2/37033500.pdf)

Se også **THE WORLD BANK OPERATIONS EVALUATION DEPARTMENT** 2004: **Integrated Framework for Trade-Related Technical Assistance Addressing Challenges of Globalization: An Independent Evaluation of the World Bank’s Approach to Global Programs Case Study Manmohan Agarwal and Jozefina Cutura.**

Så vidt vites er det ingen evalueringer av EIF (det nye rammeverket). Da implementeringen av EIF er forsinket er midtveisgjennomgang utsatt til

2011/12. Det er ønskelig at konsulenten klarlegger om det er intern informasjon/ rapporter som belyser EIFs virksomhet.

B. UNCTAD. har fått om lag 10 % av norske handelsrelaterte midler 2007-09, men bare evaluert meget tidlig i perioden den norske handlingsplanen omfatter.

UNCTAD har en årlig evalueringseksersis, men det er lite av eksterne evalueringer etter hva UD vet, dog se:.

UNCTAD 2008. Evaluation of UNCTAD's International Trade Programme, se http://www.unctad.org/en/docs/ditc20073_en.pdf

Som baseline, kan følgende være relevant 2004: EVALUATION OF TRADE-RELATED TECHNICAL ASSISTANCE UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (UNCTAD): PROGRAMMES ON INVESTMENT AND COMPETITION. RICHARD LIEBRECHTS AND PAUL WIJMENGA (ECORYS/NEI ROTTERDAM) IOB Working, se http://www.oecd.org/dataoecd/9/26/35896022.pdf

C. ITC (UNCTAD/WTO

UNCTAD/WTO: 2006. Evaluation of International Trade Centre (UNCTAD/WTO). Volume 5. Corporate Performance and Capacity ANALYSIS OF BUDGETARY AND OPERATIONAL FRAMEWORK. (På www. er også management response lagt ut, se http://www.itcevaluation.org/pub/. NB. Dette skal være siste store av ITC – den såkalte "Danish Evaluation". Førte til endringsprosesser som så vidt er ferdige og ennå ikke evaluert

Se også: 2006 Joint Evaluation of the International Trade Centre UNCTAD/WTO

Synthesis Report, se Evaluation of the International Trade Centre UNCTAD/WTO

(Joint evaluation) Ministry of Foreign Affairs of Denmark, 2006

Evaluation of the International Trade Centre UNCTAD/WTO File No. 104.A.1.e37

Volume 1. Draft Synthesis Report, se http://www.oecd.org/dataoecd/47/63/35934792.pdf

D. WTO.

SE 2006. STRATEGIC REVIEW OF WTO TRADE-RELATED TECHNICAL ASSISTANCE (TRTA) ACTIVITIES. FINAL REPORT (**DETTE ER DOHA-FONDET (DDAGTF),**

DET SKAL VÆRE ÅRSRAPPORTER OG ANDRE INTERNE RAPPORTER SOM KAN VÆRE RELEVANT

Norads fagavdeling NUMI har forøvrig oversendt oversikt fra 2007 som oppgir at: Når det gjelder WTO var det før 2007 en ekstern evaluering WTOs handelsrelaterte faglige bistand og WTO-sekretariatets kommentarer til denne. Det er dessuten en rapport fra møtet i CTD (Committee on Trade and Development) i WTO hvor ovennevnte ble diskutert

E. . UNIDO har fått mest (20%) av norske handelsrelaterte midler 2007-09 og har en egen evalueringsavdeling som har produsert flere rapporter,
se http://www.unido.org/index.php?id=1000965. Noen UNIDO-rapporter som synes relevant **tematisk** er nevnt herunder sammen med
enkelte andre.

NB: UNIDO's mange prosjekt- og landevalueringer er her ikke nevnt. NB!!! UNIDO ba i 2010 om styregodkjenning av flere nye evalueringer som synes meget relevante (herunder UNIDO's bidrag til MDG, One UN, klimainitiativ m.m.), men hva som er startet opp er ukjent.

i. EVAL Department in Norway. 2010. Evaluation of Norwegian Business-related assistance Uganda Case study. Report 6/10 – Study. Kapitell 8. P.50-53 omtaler "The UNIDO Programme……"

ii. EVAL Department in Norway. 2009. Evaluation of Norwegian Business-related assistance Sri Lanka Case study. Report 3/2009 – Study. P. 43 referer til et UNIDO program innen "cleaner production" som ambasaden støttet og som ikke inngikk i den norske evalueringen, men ble evaluert i 2007, se ref. footnote p. 43.

iii. UNIDO 2010: Thematic Evaluation Report **UNIDO activities in the area of Standards, Metrology, Testing and Quality (SMTQ).** Co-funded by the Swiss State Secretariat for Economic Affairs (SECO)

iv. UNIDO 2010. Independent thematic evaluation. ITPO Network. April 2010 hvor ITPO referrer til UNIDO Investment and Technology Promotion Offices.

v. UNIDO 2010. Impact of UNIDO SMTQ projects in Sri Lanka UNIDO projects: XP/SRL/99/049; TF/SRL/99/003; UB/SRL/00/001; US/SRL/01/108; TF/SRL/01/001 and US/SRL/04/059. Independent Evaluation Report SRI LANKA

vi. UNIDO 2009. Joint terminal evaluation. Implementation of the Cooperation Agreement between the United Nations Industrial Development Organization and the United Nations Development Programme. September 2009

vii. UNIDO 2008. UNIDO-UNEP Cleaner Production Programme (May 2008)

viii. UNIDO 2007. Independent Evaluation. UNIDO project TF/RAS/03/001 Market access and trade facilitation support for South Asian LDCs, through strengthening institutional and
national capacities related to standards, metrology, testing and quality (SMTQ) (utført av UNIDO evaluation group)

ix. UNIDO 2006?. Market Access and Trade Facilitation Support for Mekong Delta Countries, through Strengthening Institutional and National Capacities Related to Standards, Metrology, Testing and Quality (SMTQ). Mekong Delta countries (Vietnam, Lao PDR, Cambodia) Report of the Independent Evaluation Team.

x. UNIDO 2006. Joint Assessment UNIDO-UNDP Cooperation Agreement: Pilot Phase (October 2006)

xi. UNIDO activities in the area of Standards, Metrology, Testing and Quality (SMTQ)

Når det gjelder UNIDO så oppgir NUMI at det i tillegg er foretatt ny gjennomgang/evaluering av Global Forum (globale produkter) i
2010.

F. ACWL, AITIC, QUNO

ACWL har fått et mindre norsk støttebeløp gjennom flere år. Forvaltes av WTO-sek. AITIC har Norge aldri støttet, og det er nå nedlagt.

Årsrapport 2009 , se ***Report on Operations 2009***

http://www.acwl.ch/e/documents/reports/FINAL%20FOR%20WEBSITE%20Report_On_Operation_2009_PP_INT.pdf.

2004. EVALUATION OF TRADE-RELATED TECHNICAL ASSISTANCE OF THREE GENEVA BASED ORGANISATIONS: ACWL, AITIC AND QUNO, se http://www.oecd.org/dataoecd/48/59/35931757.pdf

Numi referer også til en ekstern evaluering av ACWL før 2007, samt eventuelt task force rapporten (kan henvises til side 4-5 for vurdering av ACWLs virksomhet).

G. WCO - World Custom Organisation (WCO):

Har fått mindre norske støttebeløp i 2007 og 2009. Norad har foretatt:

-Gjennomgang av World Custom Organisation (WCO)s program foretatt av Sida og Norad i 2010. Rapport finnes i 360 på 1000694.

H. Verdensbanken og IFC har fått omlag 10% av norsk handelsrelatert støtte I planperioden

Rapport foreligger om: Assessing World Bank Support for Trade, 1987–2004. An IEG Evaluation. Se: **Integrated Framework for Trade-Related Technical Assistance Addressing Challenges of Globalization: An Independent Evaluation of the World Bank's Approach to Global Programs Case Study Manmohan Agarwal and Jozefina Cutura**

Midtveis rapport

I CTSD- International Centre for Trade and Sustainable Development, se: http://ictsd.org/, fikk norsk støtte direkte i 2007 (sannsynligvis gjaldt

dette "handel og miljø"), men ikke seinere. Klima og miljø har ikke vært prioritert i den norske handelsplanen, og har lav prioritert i

syntesearbeidet.

Organisasjonen har trolig ikke noen intern oversiktlig evalueringsvirksomhet, men har utgitt relevante rapporter, slik som under

i. **Aid for Trade Programme**:

8th March 2010	Aid for Trade and Climate Change Financing Mechanisms
25th January	Climate Change and Developing Country Agriculture

2010

ii. ITCSD: 2010. Trade, Economic Vulnerability, Resilience and the Implications of Climate Change in Small Island and Littoral Developing Economies

iii. Ny bok 2010: << File: ICTSD • Trade, Climate Change and Sustainable Development.htm >> er på Norad's Bibliotek.

iv. Bridges Trade BioRes Review: Quarterly analysis, news, and views at the intersection of trade and environment by Robert Read Trade-Supported Strategies for Sustainable Development Series • Issue Paper 12

v. ICTSD and Commonwealth Secretariat rapport om Trade, Climate Change and Sustainable Development. Key Issues for Small States, Least Developed Countries and Vulnerable Economies. Edited by Dr Moustapha Kamal Gueye, Malena Sell and Janet Strachan

J. FAO: Responsible fish trade and food security (Joint evaluation) FAO, 2004

K. OECD.

Har ikke gått norske midler etter 2005. Har produsert mange tekniske rapporter, men lite evalueringer. Se

Hallaert, J. (2010), "Increasing the Impact of Trade Expansion on Growth: Lessons from Trade Reforms for the Design of Aid for Trade", *OECD Trade Policy Working Papers*, No. 100, OECD Publishing. doi: 10.1787/5kmbphgwkl46-en

OECD Journal on Development Trading Out of Poverty. How aid for trade can help. The *Journal on Development* Volume 10/1

OECD: 2007. *The Development Dimension* Trade-Related Assistance What Do Recent Evaluations Tell US, se spesielt delrapporter om:

OECD (2006), *Aid for Trade: Making it Effective*, OECD, Paris.
OECD (2006), *Trading Up: Economic Perspectives on Development Issues in the Multilateral Trading System*, OECD, Paris.
OECD (2007), *Trade-Related Assistance: What Do Recent Evaluations Tell Us?*, OECD, Paris.
OECD/WTO (2007), *Aid for Trade at a Glance 2007*, OECD, Paris.
OECD/WTO (2009), *Aid for Trade at a Glance 2009*, OECD, Paris.
OECD (2009), *Trading out of Poverty: How Aid for Trade can Help*, OECD, Paris.
OECD (2009), *Binding Constraints to Trade Expansion: Aid for Trade Objectives and Diagnostics Tools*, OECD, Paris.
OECD (2010) *Increasing the Impact of Trade Expansion on Growth: Lessons from Trade Reforms for the Design of Aid for Trade*, OECD, Paris.
OECD website: *www.oecd.org/dac/aft*
WTO website: *www.wto.org/english/tratop_e/devel_e/a4t_e/aid4trade_e.htm*

OECD har dessuten publisert flere studier hvor noen kan være relevante for deltema: herunder

2011

- **107 The Impact of Trade Liberalisation on Jobs and Growth: Technical Note**

by Philippa Dee & Joseph Francois & Miriam Manchin & Hanna Norberg & Hildegunn Kyvik Nordås & Frank van Tongeren [Downloadable!]

2010

- **98 The Availability and Cost of Short-Term Trade Finance and its Impact on Trade**
  by Jane Korinek & Jean Le Cocguic & Patricia Sourdin [Downloadable!]
- **97 International Standards and Trade: A Review of the Empirical Literature**
  by G.M. Peter Swann [Downloadable!]
- **96 Bilateral and Regional Trade Agreements and Technical Barriers to Trade: An African Perspective**
  by Nico Meyer & Tamas Fenyes & Martin Breitenbach & Ernst Idsardi [Downloadable!]
- **106 Multilateralising Regionalism: How Preferential Are Services Commitments in Regional Trade Agreements?**
  by Sébastien Miroudot & Jehan Sauvage & Marie Sudreau [Downloadable!]
- **102 The Use of International Standards in Technical Regulation**
  by Barbara Fliess & Frédéric Gonzales & Jeonghoi Kim & Raymond Schonfeld [Downloadable!]
- **100 Increasing the Impact of Trade Expansion on Growth: Lessons from Trade Reforms for the Design of Aid for Trade**
  by Jean-Jacques Hallaert [Downloadable!]

2009

- **94 Binding Constraints to Trade Expansion: Aid for Trade Objectives and Diagnostics Tools**
  by Jean-Jacques Hallaert & Laura Munro [Downloadable!]
- **92 Clarifying Trade Costs: Maritime Transport and its Effect on Agricultural Trade**
  by Jane Korinek & Patricia Sourdin [Downloadable!]
- **89 Vertical Trade, Trade Costs and FDI**
  by Sébastien Miroudot & Alexandros Ragoussis [Downloadable!]
- **87 Trade Impacts of Selected Regional Trade Agreements in Agriculture**
  by Jane Korinek & Mark Melatos [Downloadable!]
- **86 Informal Cross-Border Trade and Trade Facilitation Reform in Sub-Saharan Africa**
  by Caroline Lesser & Evdokia Moisé-Leeman [Downloadable!]

85 Quantifying Regulatory Barriers to Services Trade
by Hildegunn Kyvik Nordås & Henk Kox [Downloadable!]

L. Regionale organisasjoner

UNITED NATIONS ECONOMIC COMMISSION FOR AFRICA 2010. On evaluating Aid for Trade In Africa, se http://www.wto.org/english/tratop_e/devel_e/a4t_e/wkshop_july10_e/uneca_e.pdf

2. Rapporter om eller av norske aktører:

a. Norad

-Gjennomgang av Handels- og servicenæringens hovedorganisasjons (HSH) handelsprogram for utviklingsland foretatt i 2009. Finnes i Norads arkivsystem 360 på 0600901.

-Gjennomgang av støtten til Max Havelaar (fair trade) i 2009/2010. Ligger i 360 på 1000155.

-Gjennomgang av støtten til Initiativ for etisk handel (IEH) i 2010. Finnes i 360 på 1000162.

-Gjennomgang av støtten til Isandi (kvinnelige entreprenører) i 2009. Finnes på 360 på 0401532.

b. UD

i. Evaluation Report 2/2001 Economic Impacts on the Least Developed Countries of the Elimination of Import Tariffs on their Products., se: Economic Impacts on the Least Developed Countries of the Elimination of Import Tariffs on their Products (Evalution report 2/2001) Norad, May 2001

ii. 1989. Evaluation of Commodity Import Programme, Zimbabwe.pdf (20.9 mb)

3. Rapporter publisert av andre donorer

a. **EU:** NB! EU utlyste i 2009 en ny midt-term evaluation of multilateral trade assistance

i. Gasiorek, M. et al. (2010) *Mid-term Evaluation of the EU's Generalised System of Preferences.* Report for the European Commission.

ii. 2004 Evaluation of Trade-Related Assistance by the European Commission in Third Countries Final report Volume 1, se http://www.oecd.org/dataoecd/30/22/35049864.pdf

iii. EU 2006: Joint evaluation, se http://ec.europa.eu/europeaid/how/evaluation/evaluation_reports/reports/2006/727_vol1_en.pdf , se også 2006. Joint Evaluation of Co-ordination of Trade capacity Building in Partner Countries. Lead agency: European Commission Partners: France, United Kingdom, Belgium, Netherlands

b. Bilaterale donorer:

i. Sida/Norad: Development of trade in Africa – Promoting exports through quality and product safety.

ii. Sida: 2009. Sida's Trade-Related Assistance: Results and Management. By Karlis Goppers Claes Lindahl ..2009:01

iii. Sida 2007. The Least Developed Countries and World Trade – Second Edition, Sida Studies No. 19

i. LATED

iv. Sveits: Independent Evaluation Switzerland's economic development cooperation in the field of trade promotion of organic agriculture products. Economic Cooperation and Development Division Evaluation and Controlling Bern, December 2009, se Independent Evaluation.

v. Danida. 2009: Et kapitel om Trade i SYNTHESIS OF EVALUATIONS ON SUPPORT TO BUSINESS DEVELOPMENT. EVALUATION STUDY 2009/5

vi. Nederland 2005. IOB: Aid for Trade? An Evaluation of Trade-Related Technical Assistance, se rapport nr. 300.

vii. UK

i. 2005 **EVALUATION OF DFID SUPPORT TO TRADE RELATED CAPACITY BUILDING Synthesis Report**

ii. **DFID Evaluation Department Study Brief Aid for Trade (last updated July 2010)**
National Evaluation of the Trade Adjustment Assistance Program: Methodological Appendices Regarding the Baseline Survey (Covering Workers Eligible Under the 2002 Program) ***Final Report***

iii. A Symposium Identifying Indicators for Monitoring Aid for Trade was held on 15-16 September 2008.

iv. NB! **DFID Evaluation Department Study Brief Aid for Trade (last updated July 2010)**

Study Title:	Monitoring and Evaluation Framework for DFID's Aid for Trade Strategy 2009 -2013
Evaluation Stage:	Design
Evaluation Type (CPE, DFID Policy, Thematic, Joint):	Preparation for potential joint evaluation.
Country Involvement:	To be determined

DFID Financial Commitment:	£35 800 for approach paper £62 500 for development of M&E Framework; £30 000 from EVD and £32 500 from DFID/BIS Trade Policy Unit.
Partner Contribution:	None

EvD Thematic Lead/Programme Lead:	Christine Roehrer Elaine Herd
Consultants:	Saana Consulting

Management and Communications:	Reference Group: DFID internal reference group, mix of middle and senior management as well as UK and overseas based advisers; consultations with key stakeholders internationally done by consultants at this stage.

Deliverables /Schedules:	Draft final M & E framework submitted for comment to IACDI in **June 2010**
Next Milestone:	Publication in **autumn 2010**

4. Noen metode- og forskningsrapporter:

UNITED NATIONS OFFICE FOR PROJECT SERVICES (UNOPS) AND THE DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR TECHNISCHE ZUSAMMENARBEIT (GTZ)- WHAT DO THEY CONTRIBUTE TO

DEVELOPMENT COOPERATION? An independent comparative evaluation of both organisations based on
research in the Headquarters and case studies in Peru (UNOPS) and Bolivia (GTZ)
Dissertation zur Erlangung des Grades der Doktorin der Philosophie im Fachbereich Sozialwissenschaften der Universität Hamburg. vorgelegt von CLAUDIA SYE aus Lehmbek. Hamburg, März 2006

HOW TO EVALUATE AID FOR TRADE? A SCOPING NOTE 10 November 2009, OECD Conference Centre, se http://www.uneca.org/atpc/events/100531aide4trade/HowtoEvaluateAid-for-TradeMichaelHynesOECD.pdf

THE POTENTIAL IMPACT OF THE AID FOR TRADE INITIATIVE
Sheila Page *Senior Research Associate Overseas Development Institute, London, se http://www.fanrpan.org/documents/d00415/Aid_for_trade_Page_Apr2007.pdf*

CCMIMI WORKINGPAPER 2009:4 Aid for Trade: A Misdirected Initiative? By Arne Wiig

Trade, growth and poverty: making Aid for Trade work for inclusive growth and poverty reduction. By Kate Higgins and Susan Prowse February 2010. Overseas Development Institute. 111 Westminster Bridge Road, se http://www.odi.org.uk/resources/download/4714.pdf

Asian development bank. 2010: Trade and Income in Asia: Panel Data Evidence from Instrumental Variable Regression Benno Ferrarini No. 234 | November 2010, se http://www.adb.org/documents/working-papers/2010/Economics-WP234.pdf

Methods for Ex Post Economic Evaluation of Free Trade Agreements. David Cheong No. 59 | October 2010 se http://www.adb.org/documents/papers/regional-economic-integration/WP59-Evaluating-FTA.pdf

Bouet, A. et al. (2010) *The Costs and Benefits of Duty-Free, Quota-Free Market Access for Poor Countries: Who and What Matters*. CGD Working Paper. Washington, DC: Center for Global Development.
Calì, M. and te Velde, D.W. (2009) 'Does Aid for Trade Really Improve Trade Performance?' (mimeo). London: Overseas Development Institute.

Center for Global Development (2010) *Open Markets for the Poorest Countries: Trade Preferences That work*. Report by the CGD Working Group on Global Trade Preference Reform. Washington, DC: CGD.

Kleen, P. and Page, S. (2005) *Special and Differential Treatment of Developing Countries in the World Trade Organization*. Global Development Studies nr. 2. Stockholm: Ministry of Foreign Affairs.

Aid for Trade: Assessing Impact and Effectiveness

ODI: Background paper, July 2009, se http://www.odi.org.uk/resources/details.asp?id=3566&title=aid-trade-review-notes-kate-bird

ODI 2010. Integrating poverty and social analysis into Aid for Trade programmes: an overview, se http://www.odi.org.uk/resources/download/5041.pdf

ODI. Working Paper 313 Trade, growth and poverty: making Aid for Trade work for inclusive growth and poverty reduction. Kate Higgins and Susan Prowse. February 2010

The NGO-perspectives. 2010. LDCs' Trade and Investment Challenges A report and action plan of a group of NGOs in view of the Istanbul Summit of Least Developed Countries in May/June 2011

Vedlegg 2: Utdrag av Norads statistikk om handelsrelatert bistand

Sum of Disbursed (1000 NOK)	Year			
DAC Sub sector (code+name)	2007	2008	2009	Grand Total
10 - Trade policy and administrative management	83028	89611	91552	264190
20 - Trade facilitation	34526	17547	20708	72780
30 - Regional trade agreements (RTAs)	1043	208	5250	6501
40 - Multilateral trade negotiations	2044		3731	5776
81 - Trade education/training	10205	11150	6947	28303
Grand Total	130846	118516	128188	377550

Sum of Disbursed (1000 NOK)	Year					
DAC Sub sector (code+name)	2005	2006	2007	2008	2009	Grand Total
10 - Trade policy and administrative management	44612	57216	83028	89611	91552	366018
20 - Trade facilitation	7886	5185	34526	17547	20708	85851
30 - Regional trade agreements (RTAs)	1783	2344	1043	208	5250	10628
40 - Multilateral trade negotiations	1588	359	2044		3731	7723
81 - Trade education/training	10537	7104	10205	11150	6947	45944
Grand Total	66406	72208	130846	118516	128188	516165

Sum of Disbursed (1000 NOK)	Year					
Group of Impl Inst	2005	2006	2007	2008	2009	Grand Total
Consultants	209	607	715	1000	220	2751
Governments/Ministries in developing countries			1500			1500
Multilateral institutions	51089	59110	109212	96987	98750	415147
NGO International	2718	2047	2338	1733	9393	18229
NGO Local	1069	739	274	303	-89	2296
NGO Norwegian	2920	5040	12523	9970	10040	40493
NGO Regional	500					500
Norwegian private sector	1571	3704	2875	1306	320	9776
Norwegian public sector	4917	14	1409		1560	7899
Other countries private sector					221	221
Public sector in in developing countries	544	137				681
Public sector other donor countries	-25					-25
Unknown	896	811		7217	7772	16697
Grand Total	66406	72208	130846	118516	128188	516165

NORAD	OECD/DAC - Development Co-operation Directorate	144	
	SADCAS - Southern African Development Community Accreditation Service		
	UNIDO - UN Industrial Development Organisation	3458	1
	WCO - World Customs Organization		
	WTO - ITC - International Trade Center		
NORAD Total		3602	1
UD - Embassies	EAC - East African Community		
	UNOPS - UN Office for Project Services		
UD - Embassies Total			
UD - Oslo	CEFTA - Central European Free Trade Agreement		
	CFC - Common Fund for Commodities		
	IBRD - International Bank for Reconstruction and Development		
	IFC - International Finance Corporation	4660	
	OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development	269	
	Stability Pact for South Eastern Europe	123	
	UNCTAD - UN Conference on Trade and Development	13700	1
	UNDP - UN Development Programme	13300	1
	UNOPS - UN Office for Project Services		
	World Bank		
	WTO - ACWL - Advisory Centre on WTO Law		
	WTO - Doha Development Agenda Global Trust Fund		
	WTO - ITC - International Trade Center	14235	1
	WTO - World Trade Organisation	1200	
UD - Oslo Total		47487	4
		51089	5

Multilaterale organisasjoner – implementing partner	2007	2008	2009	I alt
CEFTA - Central European Free Trade Agreement			1350	1350
EAC - East African Community	3000	3000	1500	7500
IFC - International Finance Corporation	3922	5623		9545
SADCAS - Southern African Development Community Accreditation Service	1000	2000	3973	6973
Stability Pact for South Eastern Europe	-38			-38
UNCTAD - UN Conference on Trade and Development	13650	9244	5172	28066
UNDP - UN Development Programme	22000			22000
UNIDO - UN Industrial Development Organisation	18788	25985	21724	66497
UNOPS - UN Office for Project Services	20000	1235	4467	25702
WCO - World Customs Organization	250		1351	1601
World Bank		10000	10000	20000
WTO - ACWL - Advisory Centre on WTO Law			2613	2613
WTO - Doha Development Agenda Global Trust Fund	10000	10000	10000	30000
WTO - ITC - International Trade Center	15000			15000
WTO - World Trade Organisation	1640	29900	36600	68140
	109212	96987	98750	304948

Multilaterale organisasjoner; agreement partner	2007	2008	2009	I alt
CEFTA - Central European Free Trade Agreement			1350	1350
CFC - Common Fund for Commodities		6416	7713	14129
EAC - East African Community	3000	3000	1500	7500
IFC - International Finance Corporation	3922	5623		9545
SADCAS - Southern African Development Community Accreditation Service	1000	2000	3973	6973
Stability Pact for South Eastern Europe	-38			-38
UNCTAD - UN Conference on Trade and Development	13650	9244	5172	28066
UNDP - UN Development Programme	22000			22000
UNIDO - UN Industrial Development Organisation	18788	25985	21724	66497
UNOPS - UN Office for Project Services	20000	30135	36067	86202
WCO - World Customs Organization	250		1351	1601
World Bank		10000	10000	20000
WTO - ACWL - Advisory Centre on WTO Law			2613	2613
WTO - Doha Development Agenda Global Trust Fund	10000	10000	10000	30000
WTO - ITC - International Trade Center	15000			15000
WTO - World Trade Organisation	1640	1000	5000	7640
	109212	103403	106463	319078

Norsk bistand innen Trade policy and regulation i 2005-2009 etter hovedtype av tiltak og år

Sum of Disbursed (1000 NOK)	Year					
DAC Sub sector (code+name)	2005	2006	2007	2008	2009	Grand Total
10 - Trade policy and administrative management	44612	57216	83028	89611	91552	366018
20 - Trade facilitation	7886	5185	34526	17547	20708	85851
30 - Regional trade agreements (RTAs)	1783	2344	1043	208	5250	10628
40 - Multilateral trade negotiations	1588	359	2044		3731	7723
81 - Trade education/training	10537	7104	10205	11150	6947	45944
Grand Total	66406	72208	130846	118516	128188	516165

Norsk bistand innen Trade policy and regulation i 2005-2009 etter etter land og regionale eller globale ordninger fordelt på

Sum of Disbursed (1000 NOK)	Year					
Recipient country	2005	2006	2007	2008	2009	Grand Total
Africa Regional	2235	2377	11134	9208	11825	36778
Asia Regional	3458	175	4488	7000	4024	19145
Bangladesh	544	2937	2100	1750		7331
Bosnia-Herzegovina	4541					4541
China					196	196
Colombia	524	755	236			1514
Europe Regional	4783	4520	3884	5623	1350	20160
Global	46889	55076	80596	82374	93280	358215
Honduras	1069	739				1808
India	1074	2036	1408	1257	1149	6924
Kenya	566	669	473			1708
Malawi					22	22
Mozambique		329				329
Nepal			246	152	-45	353
Pakistan				3800		3800
Palestinian Admin. Areas			20000	1235	4467	25702
Serbia			1500			1500
South of Sahara Regional	724		1000	2000	3973	7696
Sri Lanka		1500	1800	2150		5450
Sudan					248	248
Uganda		1096	1930	1807	1000	5833
Viet Nam			51			51
Zambia				161	6700	6861
Grand Total	66406	72208	130846	118516	128188	516165